

KUIDAS ERISTADA SUVINISU SORTE PÕLLUL?

MERLIN HALJAK
Merlin.Haljak@jpbi.ee

Sortide kindlaksmääramiseks ja nende üksteisest eristamiseks kasutatakse nende morfoloogilisi ehk sorditunnuseid. Sageli mõjutab tunnuste avaldumist ilmastik, mistõttu võib erinevatel aastatel olla ühe ja sama tunnuse osas varieerumist.

Töö eesmärk on hinnata Eestis enamlevinud suvinisu sortidel esinevaid morfoloogilisi tunnuseid, mille abil on võimalik põllul ühte sorti teisest eristada.

Materjal ja metoodika

Katses olid vaatluse all järgmised suvinisu sordid: 'Manu', 'Triso', 'Vinjett', 'Zebra', 'SW Estrad' ja 'Monsoon'. Tunnuste hindamiseks valiti kümme eristamiseks ja põllul määramiseks vaadeldavamat tunnust, mille järgi oleks ka põllumehel lihtsam sorte üksteisest eristada.

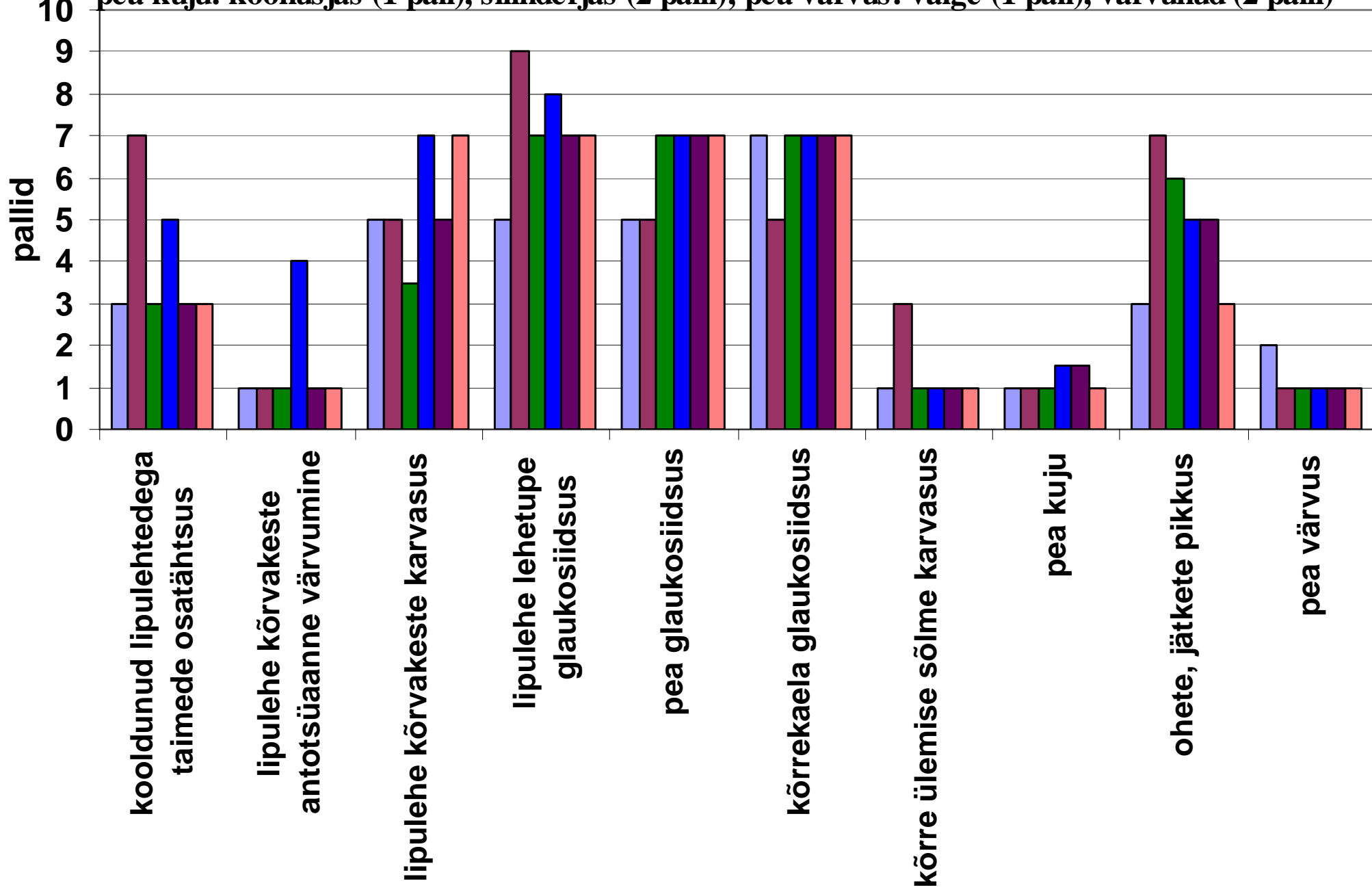

Tunnuseid hinnati pallides vastavalt UPOV-i (The International Union for the Protection of New Varieties of Plants) metoodikale. Hindamisskaala oli 1-9 palli, kus üks oli nõrgeim ja üheksa tugevaim tunnuse esinemisaste. Vaatlused eelpool nimetatud sortidel tehti vegetatsiooniperioodil iga tunnuse jaoks ettenähtud optimaalses arengufaasis. Tunnuste võrdlevaks hindamiseks kasutati UPOV-i metoodilises juhendis etteantud näitesorte.

Manu Triso Vinjett Zebra SW Estrad Monsun

pea kuju: koonusjas (1 pall), silinderjas (2 palli); pea värvus: valge (1 pall), värvunud (2 palli)

Järeldused

1. Uuritud sortide seast osutus paremini eristuvaks 'Manu' pea pruuni värvuse tõttu.
2. Sort 'Triso' oli hästi eristatav lipulehe tugeva kooldumise, lipulehe lehetupe väga tugeva glaukosiidsuse, ülemisel kõrresõlmel esinevate karvakeste ja pikkade ogateravike poolest.
3. Hästi eristatav sort oli ka 'Zebra', millel ainukesena esines lipulehe kõrvakestel antotsüaanne värvumine. Samuti oli sort hästi eristatav lipulehe kõrvakeste tugeva karvasuse ja lehetupe tugeva glaukosiidsuse poolest.

4. Märkimist väärrib ka sort 'Monsoon', mida saab teistest sortidest eristada lipulehe kõrvakeste tugeva karvasuse poolest. Selle tunnuse poolest on 'Monsoon' aga sarnane sordiga 'Zebra', seetõttu on nende kahe sordi üksteisest eristamiseks vajalikud veel mõned teised olulised tunnused.

5. Sorte 'Vinjett' ja 'SW Estrad' on vaadeldud tunnuste abil raskem eristada.

6. Artiklis käsitletud tunnuste esinemise tugevust mõjutab ka aasta ilmastik. Sagedamini on mõjutatud pea kuju, lipulehe kõrvakeste antotsüaanne värvumine, lipulehe, kõrrekaela ja pea glaukosiidsus.

